

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

„AKADEMIA FUNDRAISINGU DLA OSP”

LEKCJA 1

Podstawy fundraisingu

PREZENTACJA

opracowano w ramach Projektu

„Akademia fundraisingu dla OSP z Województwa Małopolskiego”

finansowanego ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Podstawy fundraisingu OSP

- **fundraising w OSP służy zapewnieniu stabilnego wsparcia dla realizacji misji i utrzymania gotowości operacyjnej;**
- **skuteczność fundraisingu w OSP zależy m.in. od uporządkowanego procesu, doboru inicjatyw i narzędzi oraz zaufania społecznego;**
- **działania muszą być jednocześnie: skuteczne, przejrzyste, etyczne i zgodne z prawem;**
- **celem tej części jest uporządkowanie „co jest czym” oraz „jak to prowadzić bezpiecznie”.**

Fundraising w OSP

to planowe, prowadzone w sposób etyczny, przejrzysty i rozliczalny pozyskiwanie oraz podtrzymywanie wsparcia z otoczenia (m.in. środków pieniężnych, darowizn rzeczowych, usług, użyczeń zasobów, pracy społecznej oraz współpracy z partnerami) na realizację celów statutowych jednostki, przy zachowaniu zgodności z obowiązującymi przepisami, zasadami bezpieczeństwa organizacyjnego i ochrony danych, tak aby wzmocnić gotowość operacyjną OSP, stabilność finansowania jej działań oraz trwałe zaufanie społeczne.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Podstawy fundraisingu OSP

- **cel nadrzędny** - stabilne finansowanie i zabezpieczenie zdolności OSP do działania (np. gotowość, sprzęt, szkolenia, infrastruktura);
- **zakres wsparcia**: środki pieniężne, rzeczy, usługi, wsparcie kompetencyjne, użyczenia zasobów, praca społeczna i współpraca z partnerami;
- **zasada jakości** - każda prośba o wsparcie musi mieć jasny cel, czytelną formę, porządek ewidencyjny oraz informację zwrotną o efektach;
- **wymóg bezpieczeństwa**: zgodność formalna i finansowa, ochrona danych osobowych oraz minimalizacja ryzyk reputacyjnych;
- **efekt docelowy** - trwałe relacje z osobami i podmiotami wspierającymi, oparte na wiarygodności i konsekwencji działania.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

„Fundraising jest delikatną sztuką uczenia radości dawania”

Henry A. „Hank” Rosso – edukator fundraisingu, twórca The Fund Raising School

- w OSP prośba o wsparcie jest zaproszeniem do współuczestnictwa w bezpieczeństwie lokalnej wspólnoty;
- rzetelne domknięcie działań (podziękowanie i informacja o efektach) wzmacnia gotowość do ponownego wsparcia.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Trzy warstwy fundraisingu w OSP

- **Warstwa 1: formy i metody** – jaką formą pozyskujemy wsparcie (np. darowizna, współpraca);
- **Warstwa 2: zaufanie i rozliczalność** – dlaczego ludzie wspierają i czy wrócą z pomocą ponownie;
- **Warstwa 3: zgodność i bezpieczeństwo** – porządek formalny, finansowy, komunikacyjny i w danych.

**Zaniedbanie którejkolwiek warstwy
obniża trwałą skuteczność i zwiększa ryzyka**

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Co w praktyce może być „wsparciem” dla OSP? (1)

- **darowizny pieniężne** - wpłaty jednorazowe i cykliczne (na wskazany cel lub na działalność statutową), przekazywane bez ekwiwalentu po stronie OSP;
- **zbiórki w przestrzeni publicznie dostępnej** - zbieranie środków pieniężnych lub darów rzeczowych w miejscach ogólnodostępnych – z obowiązkiem szczególnej staranności organizacyjnej i kwalifikacji prawnej działania;
- **zbiórki internetowe i wpłaty zdalne** - wsparcie przekazywane elektronicznie (bez gotówki w miejscu publicznym) – z naciskiem na jasny cel, przejrzystość oraz informację zwrotną po zakończeniu;
- **finansowanie projektowe** - dotacje, granty i programy (publiczne lub funduszy) realizowane na podstawie regulaminu/umowy, budżetu i zasad rozliczenia;
- **środki szczególne** - spadki i zapisy oraz inne formy przekazania majątku; dodatkowo środki z mechanizmu „1,5% podatku” – wyłącznie, jeżeli OSP jest do tego uprawniona (np. ma status OPP) albo działa w dopuszczalnym modelu współpracy z podmiotem uprawnionym.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Co w praktyce może być „wsparciem” dla OSP? (2)

- **wsparcie rzeczowe:** przekazanie sprzętu, wyposażenia, umundurowania, materiałów eksploatacyjnych, paliwa lub innych składników majątku – z porządkiem przyjęcia i przypisaniem do celu;
- **wsparcie usługowe i kompetencyjne:** serwis, naprawy, remonty, transport, szkolenia oraz usługi specjalistyczne (np. księgowość, prawne, informatyczne) świadczone na rzecz OSP;
- **użyczenie i udostępnienie zasobów:** czasowe udostępnienie sprzętu, pojazdu, przestrzeni, narzędzi lub infrastruktury – w jasno określonym zakresie i celu;
- **praca społeczna i wolontariat:** wsparcie osobowe w działaniach OSP (organizacja wydarzeń, logistyka, prace porządkowe, działania promocyjne) – z ustaleniem odpowiedzialności i zasad bezpieczeństwa;
- **współpraca z firmami i instytucjami:** wsparcie w formie darowizny albo współpracy o świadczeniach wzajemnych; w tym inicjatywy pracownicze (dobrowolne zbiórki wśród pracowników, ewentualne dopłaty pracodawcy) – przy zachowaniu pełnej przejrzystości komunikacyjnej.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Planowość a doraźność – konsekwencje dla jakości i ryzyk

- **podejście planowe:** cele, zasady, odpowiedzialności, porządek dokumentacyjny i komunikacyjny;
- **podejście doraźne:** niespójne komunikaty, improwizacja, trudności w rozliczeniu i domknięciu działań;
- w OSP brak planowości najszybciej uderza w zaufanie społeczne;
- **standard minimalny:** cel + forma wsparcia + sposób rozliczenia + informacja zwrotna.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Darowizna – istota i znaczenie praktyczne

- darowizna jest świadczeniem **nieodpłatnym** - bez ekwiwalentu po stronie OSP;
- „...*darczyńca zobowiązuje się do bezpłatnego świadczenia...*”
- w komunikacji darowizny kluczowe są: **cel, prosta instrukcja wsparcia, termin informacji zwrotnej;**
- w darowiźnie rzeczowej potrzebny jest porządek: co przyjęto, w jakim stanie, do jakiego celu.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Świadczenia wzajemne – kiedy wsparcie nie jest darowizną

- **OSP zapewnia określone świadczenie w zamian** (np. ekspozycję, promocję);
- to inna logika niż darowizna - **wymaga jasnych ustaleń i odpowiedniej dokumentacji**;
- w komunikacji należy **unikać wrażenia, że OSP przedstawia współpracę jako „darowiznę”**;
- **przejrzystość chroni obie strony** - partnera oraz reputację OSP.

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Sprzedaż a wsparcie misji – konieczność rozdzielenia komunikatów

- **sprzedaż opiera się na zasadzie ekwiwalentu: cena ↔ świadczenie;**
- **darowizna lub wsparcie misji ma charakter dobrowolny i nieodpłatny;**
- **podczas wydarzeń należy jasno rozdzielać - co jest sprzedażą, a co dobrowolnym wsparciem;**
- **niejednoznaczność komunikatu rodzi ryzyka wizerunkowe i rozliczeniowe;**

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Dotacje i granty – odrębny mechanizm finansowania

- finansowanie projektowe jest oparte o konkurs, regulamin, umowę i budżet;
- wymaga realizacji w ramach ustalonych zasad oraz rozliczenia według warunków umowy;
- o sukcesie decyduje zgodność formalna i jakość realizacji, a nie relacja darczyńca–OSP;
- w zarządzaniu warto oddzielać:
dotacje/granty ↔ darowizny ↔ współpracę wzajemną;

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Zbiórka publiczna – znaczenie „miejsca publicznego”

- zbiórka publiczna dotyczy zbierania datków w gotówce lub w naturze **w miejscu publicznym** na określony cel;
- „miejsca publiczne” **to miejsca ogólnodostępne**, w szczególności: ulice, place, parki, cmentarze;
- **przed działaniem należy sprawdzić kwalifikację i obowiązki** (zgłoszenie, sprawozdanie), jeśli są wymagane;
- **zbiórka internetowa nie jest automatycznie zbiórką publiczną** – decydują cechy działania;

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Minimalny standard przejrzystości: 4 pytania, które muszą mieć odpowiedź

- Na co zbieramy / co pozyskujemy?
- Dlaczego to jest potrzebne teraz?
- W jakiej formie i jak można wesprzeć?
- Kiedy i w jaki sposób pokażemy rezultat oraz rozliczenie?

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Dlaczego fundraising działa – stabilność i gotowość OSP

- **umożliwia różnicowanie źródeł wsparcia**, co zmniejsza zależność od jednego strumienia finansowania;
- **wzmacnia przewidywalność** - łatwiej planować utrzymanie sprzętu, szkolenia i gotowość;
- **tworzy sieć wsparcia społecznego wokół OSP**, także poza finansami (rzeczy, usługi);
- **zwiększa zdolność do reagowania w sytuacjach nagłych** dzięki relacjom i zaufaniu;
- **podnosi jakość zarządzania** - wymusza porządek, standardy i odpowiedzialności;

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Zaufanie publiczne – co je wzmacnia, a co osłabia

- **wzmacnia:** jasny cel, rzeczowe uzasadnienie, spójność komunikacji i działań;
- **wzmacnia:** terminowa informacja zwrotna oraz widoczne efekty wsparcia;
- **osłabia:** ogólniki, niejasna forma wsparcia, niespójne komunikaty;
- **osłabia:** brak podsumowania po zakończeniu działania;
- **osłabia:** niepotrzebne napięcie w komunikacji (presja, przesada, manipulacja);

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Rozliczalność

– warunek powtarzalności wsparcia

- **rozliczalność to zdolność do jasnego wykazania:**
wpływy → wykorzystanie → rezultat;
- **obejmuje porządek w dokumentach, ewidencji, decyzjach oraz odpowiedzialnościach;**
- **najprostszy standard informacji zwrotnej:**
„cel – wynik – działanie – efekt”;
- **rozliczalność chroni reputację OSP i porządkuje współpracę wewnętrzną;**

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Standardy etyczne – praktyczne zasady profesjonalizmu

- **uczciwość** - brak wprowadzania w błąd co do celu, formy i skutków wsparcia;

- **szacunek** - wolność decyzji osoby wspierającej, bez wywierania presji;

- **proporcjonalność** - adekwatny język i środki komunikacji do roli OSP;

- **przejrzystość** - jasne zasady, terminowa informacja zwrotna, spójność obietnicy i wykonania;

- **ochrona prywatności** - rozważne podejście do danych osobowych i wizerunku;

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Dane osobowe w fundraisingu – minimum, które musi działać

- **zbieraj tylko dane niezbędne do realizacji celu** (zasada minimalizacji);
- **określ cel przetwarzania i podstawę prawną** (np. kontakt, potwierdzenie, rozliczenie);
- **spełnij obowiązek informacyjny** wobec osób, których dane przetwarzasz;
- **zapewnij bezpieczeństwo**: ograniczony dostęp, porządek w nośnikach, kontrola upoważnień;
- **ustal praktykę retencji** - jak długo dane są potrzebne i kiedy należy je usuwać;

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Fundraising jako proces

– 4 fazy zamiast działań przypadkowych

- **Faza 1: przygotowanie** – cel, zasady, zgodność, odpowiedzialności;
- **Faza 2: projektowanie** – uzasadnienie oparte na faktach, wybór odbiorców, wybór rozwiązań;
- **Faza 3: realizacja bezpieczna** – prośba, obsługa, ewidencja i zabezpieczenia;
- **Faza 4: domknięcie i uczenie się** – podziękowanie, informacja zwrotna, wnioski;

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Proces fundraisingu OSP w praktyce (8 kroków)

1. Cel i zasady działania
2. Uzasadnienie oparte na faktach
3. Wybór odbiorców
4. Wybór formy i kanału
5. Prośba i obsługa wsparcia
6. Ewidencja i bezpieczeństwo
7. Podziękowanie i informacja zwrotna
8. Wnioski i doskonalenie

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Krok 1–2: cel i uzasadnienie oparte na faktach

- **cel powinien być** zrozumiały, realny do wykonania i możliwy do rozliczenia;
- **uzasadnienie:** potrzeba → konsekwencje braku → rozwiązanie → koszt → efekt;
- **wsparcie wiarygodności:** oferty, kosztorysy, plan działań, dane o stanie zasobów;
- **unikaj deklaracji, których nie da się spełnić lub wykazać po zakończeniu działania;**

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Krok 3–4: odbiorcy oraz wybór formy i kanału

- **odbiorcy różnią się oczekiwaniami i swoimi zachowaniami:** mieszkańiec, firma, instytucja publiczna – wymagają innej precyzji;
- **forma wsparcia** to np.: darowizna, wsparcie rzeczowe/usługowe, współpraca wzajemna, sprzedaż, dotacja;
- **kanał dotarcia** to np.: spotkanie, wydarzenie, komunikat lokalny, media społecznościowe, strona internetowa;
- **forma i kanał muszą być spójne** m.in. z celem, zasobami OSP i możliwościami rozliczenia;

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Krok 5–6: prośba, obsługa, ewidencja i bezpieczeństwo

- **prośba** powinna zawierać prostą instrukcję: jak wesprzeć, do kiedy, gdzie będzie podsumowanie;
- **obsługa wsparcia wymaga porządku**: potwierdzenia, podstawowych zapisów i ustalonej odpowiedzialności;
- **gotówka wymaga szczególnych zabezpieczeń** (np. praca w duecie, protokół, szybkie zdeponowanie);
- **ewidencja** pozwala spokojnie odpowiadać na pytania i ogranicza napięcia wewnętrzne;

SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030

Krok 7–8: podziękowanie, informacja zwrotna i doskonalenie

- **informacja zwrotna musi być terminowa, prawdziwa i spójna** z wcześniejszą obietnicą;
- **minimum przekazu:** cel, wynik, działania, efekt (w prostych liczbach i faktach);
- **podziękowanie buduje relację i zwiększa szansę powtórzenia** wsparcia;
- **uczenie się na własnych doświadczeniach:** wnioski z działań i usprawnienia standardów na kolejny cykl;

Kryteria wyboru form i kanałów

– 5 pytań decyzyjnych

- **zgodność i rozliczalność** - czy forma jest prawidłowa i możliwa do rzetelnego rozliczenia?
- **ryzyko reputacyjne** - czy sposób działania jest adekwatny do roli OSP i zrozumiały społecznie?
- **koszt i zasoby** - czy OSP ma czas i ludzi, aby to przeprowadzić bez obniżenia jakości?
- **bezpieczeństwo** - czy potrafimy zabezpieczyć gotówkę, dokumenty i dane osobowe?
- **domknięcie** - czy mamy realną możliwość podziękowania i pokazania efektu w rozsądnym terminie?

Pytania do analizy w OSP:

- Czy w naszych dotychczasowych działaniach zawsze jasno określaliśmy: cel, formę wsparcia i sposób rozliczenia?
- Który element najczęściej obniżał zaufanie: niejasność formy, brak informacji zwrotnej czy niespójność komunikacji?
- Jaką jedną zasadę jakości możemy wprowadzić natychmiast, aby ograniczyć ryzyka i podnieść wiarygodność?
- Jak będziemy „domykać” każde działanie: kto, kiedy i w jakiej formie przekaże podsumowanie?

**SFINANSOWANO ZE ŚRODKÓW NARODOWEGO INSTYTUTU WOLNOŚCI – CENTRUM ROZWOJU SPOŁECZEŃSTWA OBYWATELSKIEGO
W RAMACH RZĄDOWEGO PROGRAMU FUNDUSZ INICJATYW OBYWATELSKICH NOWEFIO NA LATA 2021-2030**

„AKADEMIA FUNDRAISINGU DLA OSP”

LEKCJA 1

Podstawy fundraisingu

PREZENTACJA

opracowano w ramach Projektu

„Akademia fundraisingu dla OSP z Województwa Małopolskiego”

finansowanego ze środków Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego
w ramach Rządowego Programu Fundusz Inicjatyw Obywatelskich NOWEFIO na lata 2021-2030